

ALGUNES RECOMANACIONS PER A LA INTERACCIÓ INTERCULTURAL

Pressioni l'idioma que desitgi visualitzar:

Català

Castellano

ALGUNES RECOMANACIONS PER A LA INTERACCIÓ INTERCULTURAL

Extracte del llibre "Adaptació dels Immigrants estrangers a Espanya: superant un xoc cultural", elaborat per Anna Zlobina, Nekane Basabe, Darío Páez, del Departament de Psicologia Social de la Universitat del País Basc (UPV/EHU)

Presentació

La immigració és un procés d'adaptació complex que suposa rets tan per als immigrants estrangers com per a la població d'acollida.

Com a població d'acollida, ens hem d'acostumar a conviure amb la diversitat que porten amb elles les persones arribades d'altres països: la seva forma d'actuar, de vestir-se, de sentir, de pensar, de parlar... Al mateix temps, les persones immigrants es veuen immerses en unes noves normes, costums i valors que no els hi resulten en absolut familiars. Allò que per a ells era, fins la seva arribada, la forma correcta de veure el món, apareix sobtadament qüestionat. Alguns estudis mostren com aquest xoc genera un sentiment d'impotència degut a la incapacitat d'actuar competentment en la nova cultura, a la confusió sobre els rols acceptats i sobre la identitat pròpia. Per resoldre adequadament aquest xoc, és necessari adquirir coneixements sobre la cultura de la nova societat que, sovint, només és troben en complexes investigacions acadèmiques o en visions particulars d'escassa utilitat per a les competències quotidianes que s'han de desenvolupar.

En aquest sentit, i responent a la petició expressa d'alguns orientadors laborals i professionals de la Policia Local, hem cercat informació pràctica i accessible que pugui manejar tan la població d'acollida com les persones immigrants recentment incorporades a la nostra cultura, de manera que ambdues disposin d'algunes orientacions generals amb les quals entendre i gestionar una mica millor la seva comunicació amb "l'altre".

L'estudi en el qual ens basem, "Adaptació dels immigrants estrangers a Espanya. Superant el xoc cultural" (elaborat per Anna Zlobina, Nekane Basabe, Darío Páez, del Departament de Psicologia Social de la Universitat del País Basc (UPV/EHU), publicat a "Migracions", de Juny 2004), explora les diferències culturals apreciades pels immigrants de diverses procedències –Amèrica Llatina, Àfrica del Nord, Àfrica Subsahariana i Europa de l'Est- al comparar el seu país d'origen amb Espanya. Encara que, per tant, no té en compte les peculiaritats dels balears, creiem que pot ser d'utilitat per als objectius assenyalats.

Per suposat, s'ha de matisar que es tracta de recomanacions generals. Sens dubte, cada persona té un perfil propi de pensament i conducta, basat en la seva experiència particular, encara que pertanyi a una cultura caracteritzada per determinats valors i pautes de comportament.

Respectant aquestes limitacions òbvies, en els propers mesos desenvoluparem monogràfics que descriguin més àmpliament els costums i valors típics de cada un dels països més representats al nostre municipi. Així, a través dels ulls dels propis immigrants, podrem conèixer amb major profunditat allò que ells mateixos aprecien com a peculiaritats pròpies d'Equador, Argentina, etc.

L'Equip de l'Observatori Municipal de la Immigració

ORIENTACIONS PER ALS IMMIGRANTS

La nostàlgia, el sentiment de pèrdua i la sensació d'incompetència pròpia són fenòmens freqüents i no s'associen necessàriament a problemes patològics. Són manifestacions del xoc cultural que es viu com a pèrdua de referents culturals, desorientació i desajustament. És una etapa normal de l'adaptació sociocultural i de la resolució del duel per tot el perdut. A més, com més distants culturalment siguin els dos països, majors esforços d'aprenentatge i ajustament es requeriran.

Es pot advertir als immigrants que els majors problemes d'adaptació sociocultural que poden trobar s'associen amb la major rapidesa del ritme de vida, a la seva major planificació (agenda on cites prèvies, visites, menjars o entrevistes de treball es planifiquen amb bastant major antelació) i a la major distància social o menor proximitat en les relacions interpersonals.

Tots aquests aspectes s'associen al major desenvolupament socioeconòmic i a les exigències d'una societat més industrialitzada. S'exigeix una major puntualitat i compliment de les normes formals. El fet que aquí la gent sigui més materialista, valori més el consum i menys l'espiritualitat serà una altra font de problemes d'ajustament.

Es pot comentar als immigrants que a Espanya la gent no convida normalment a ca seva i això no és un senyal de menyspreu o distància, sinó que funcionen més a un nivell social, organitzant trobades a llocs més neutrals com ara bars, restaurants, etc.

La importància atribuïda a la família extensa (cosins, avis, oncles,) als llaços d'ajuda mútua i recolzament en general és relativament menor aquí. Les persones se senten menys vinculades als altres i funcionen de manera més individual, encara que menys que en els països anglosaxons.

Un aspecte més que es percebrà com a diferent és una major competitivitat, orientació a l'assoliment i a l'eficàcia en la societat receptora. Es competeix més obertament i veuen la competició com més normal i menys amenaçadora.

Per als immigrants llatinoamericans:

- *No oblidis que la cultura espanyola és menys respectuosa. Es tuteja molt més i el reconèixer l'estatus d'un altre és relativament menys important.*
- *Sigui més directe i explícit el que vol dir. Digui directament el que vol evitant rodejos.*
- *No esperis que la gent sigui manifestament amable; la gent aquí critica més obertament. Una crítica o un desacord directe tenen aquí molta menys rellevància que a Amèrica Llatina. Se senten menys amenaçats o desqualificats per això. Tampoc ha de sentir-lo vostè.*
- *Mantenir les bones relacions interpersonals i l'harmonia és relativament menys important aquí. És normal que es facin crítiques, es discuteixi o competeixi. En el treball els espanyols valoren relativament més la realització de la tasca que un clima agradable. Així que sigui més instrumental i no es preocupi tant pel que ha dit o li han dit. Aprengui a ser més assertiu, a dir les coses directament i defensar els seus drets.*

Per als immigrants d'Europa de l'Est:

- *Espanya pertany a les cultures mediterrànies on l'estil directe, d'anar al gra es viu com una malaptesa. És normal que en una entrevista de treball li diguin que li van a cridar encara que no pensin fer-ho.*
- *Tingui prudència a manifestar directament el seu desacord o crítiques. Pensi que d'aquesta forma pot disgustar o ferir a l'interlocutor. No vol dir que no sigui franc, faci'l d'una manera més subtil.*
- *La cultura espanyola és més individualista, aquí es valora menys l'estil intimista de relacions. Intenti gaudir de la capacitat de crear ambient, de passar-s'ho bé dels espanyols, però no pretengui que li contin les seves coses molt íntimes o que li brindin un suport incondicional.*

Per als immigrants d'Àfrica del Nord:

- *La forma més directa i menys respectuosa en el tracte és característica de la cultura espanyola. No s'ofengui si es respecta menys a un pel seu estatus o que siguin més laconics.*
- *Les relacions entre gèneres es conceben d'altra forma a Espanya. S'espera que la dona tingui el mateix tracte que l'home i que els rols de treball o a casa es distribueixin d'una forma més igual. De l'home s'espera més que faci coses a casa. És normal que una dona surti a sopar amb els seus companys de treball i que la seva parella l'esperï a casa. Si és home, sigui més pacient i no esperi que la dona li tracti amb deferència. També és normal si prenen alguna cosa a un bar que la dona també pagui. La gent aquí té menys tabús al parlar sobre sexe, menstruació o expressar amor (besar-se, abraçar-se) en el carrer. No s'escandalitzi; són altres formes de viure les relacions entre home i dona.*

Per als immigrants d'Àfrica Subsahariana:

- *Pot ser que després de sentir-se arropat per la família extensa i els amics al seu país, sobretot si prové d'una zona rural o una ciutat petita, les relacions a Espanya li semblin fredes i distants. És típic d'una societat més desenvolupada econòmicament i més individualista. Aquí es valora més la independència i la llibertat de cadascú.*
- *La família es valora menys aquí en comparació a la seva cultura. No esperi que li preguntin com estan els seus cosins, germans o avis. En aquesta societat es valora més la família nuclear, és a dir, la parella i els fills.*
- *Les relacions aquí es basen més en que vostè triï amb qui vol estar. És una amistat que es construeix sobre el compromís personal de cadascun, és més fràgil i més exigent.*
- *Les exigències del món laboral a Espanya li poden xocar també. Sigui més puntual ja que aquí es veu com un tret de responsabilitat i no es fien d'un que arriba 30 minuts tard a una entrevista. També són molt exigents en que el treball es faci ràpid complint terminis. El temps es planifica més aquí. Aquí hi ha la creença que si un planifica més el seu futur, té més control sobre la seva vida. Tingui'l en compte.*

ORIENTACIONS PER ALS ESPANYOLS

- *Si tracta amb persones immigrants no oblidï que la majoria d'ells provenen de l'anomenat Tercer Món; és a dir, de les societats que tenen un nivell de desenvolupament socioeconòmic més baix que Espanya i que aquesta diferència explica en part els estils de vida diferents.*

Així, una societat més industrialitzada es caracteritza per una major rapidesa del seu ritme de vida tant personal com laboral. Aquest és un dels aspectes més difícils d'aprendre a manejar pels immigrants. Els suposa un esforç important l'ajustar-se a les exigències d'un país on tot es fa més ràpid, s'exigeix una puntualitat més alta i la gent camina amb presses més que al seu país. Si és un/una treballador/ra social, metge/essa o empresari/ària, no interpreti el retard o incompliment dels terminis com falta de respecte o irresponsabilitat. La visió del temps que existeix en altres llocs del món és distinta de l'occidental contemporània i es produeix un xoc entre dos costums diferents. Potser, ha d'explicar a les persones estrangeres la importància que té el compliment d'aquestes normes per ajudar-los a ajustar-se a les exigències d'una societat que comparteix més l'ètica protestant del treball i de l'assoliment.

- *AL mateix temps, es pot afirmar que en general les persones immigrants valoren més l'estalvi i el treball dur i extens. Això és degut a un major materialisme a les societats menys desenvolupades econòmicament en comparació dels països de l'anomenat Primer Món amb una major prevalença dels valors post-materialistes (qualitat de vida, oci, temps lliure, desenvolupament personal).*
- *Si tracta d'establir un contacte més proper, recordi que en les societats menys "ràpides", el valor atorgat al temps és distint. Sigui més flexible en el seu funcionament temporal i intenti dedicar més temps a les reunions, cites, etc. No intenti establir agendes de temps molt estrictes i doni prioritat que les persones se sentin valorades i escoltades.*
- *Una major igualtat en les relacions entre gèneres ha demostrat estar relacionada també amb el desenvolupament econòmic i no tant amb algun tret cultural. Pot ser que les persones que vénen d'altres països tinguin una visió més tradicional de la dona i de les relacions entre homes i dones, semblada a la que predominava a Espanya no fa molt de temps. Tingui'l en compte i no ho interpreti com una actitud negativa contra vostè personalment.*
- *En les consultes mèdiques o d'altra índole íntima, pot ser que les persones immigrants es mostrin resistents a tractar certs temes relacionats amb el cos i/o la vida sexual, ja que se senten inhibides pels tabús i les normes de la seva cultura. Pot discutir amb elles les vies de resoldre aquest problema (per exemple, presència d'altre familiar o amic).*
- *Diverses investigacions transculturals han confirmat que l'individualisme cultural s'associa al desenvolupament econòmic. En general, les persones immigrants pertanyen a països més col·lectivistes i jeràrquics, sobretot si provenen de zones més rurals. Existeix l'evidència de que els individus que viuen a les capitals o ciutats grans de dos països distints poden semblar-se més entre ells que amb un camperol del seu propi país. Així que si tractem amb les persones que provenen d'una cultura més col·lectivista, cal acordar-se que funcionen de manera més grupal i col·lectiva. En el cas dels llatinoamericans, per exemple, "tota la família" es mou unida normalment; accepti'l i sigui ben educat i respectuós, manifesti més mostres de respecte cap als pares o ancians que el que vostè fa en la seva cultura.*
- *Mantenir la imatge social o una "bona cara" és molt important en les cultures col·lectivistes (llatinoamericanes, per exemple). Vagi amb compte a "amençar" a algú amb la seva crítica, no ho desmenteixi directa ni públicament, encara que vostè sàpiga que el que diu és incorrecte o exagerat. També realitzar una crítica davant de tot el món, encara que sigui constructiva, pot ferir els sentiments de l'altre: no separen les crítiques de les idees o accions d'una persona. Es produeix la sensació de que un és desqualificat i atacat.*
- *Si tracta amb una persona de cultura més femenina que l'espanyola (molts països d'Amèrica Llatina, per exemple), recordi que allà es valora més l'harmonia i l'expressió d'afecte. S'espera que vostè sigui simpàtic i "ben educat". Doni més petons i toqui més a les persones del que és habitual a Espanya. Si l'hi fan a vostè, no malinterpreti les intencions d'aquestes persones. El tocar-li o tenir una distància física menor del que està acostumat no significa obligatòriament una intenció de flirteig, sinó que és una manifestació d'amistat i simpatia.*
- *Les cultures femenines valoren el tracte més gentil i suau. Eviti cridar o discutir fortament per motius de la vida quotidiana. S'interpretarà com una desconsideració i rudesa.*
- *Si tracta amb els membres de les cultures més masculines (en general, països d'Europa de l'Est), no esperi que tinguin el mateix nivell d'expressivitat emocional que vostè. No ho interpreti com falta d'interès o simpatia. És que en aquest tipus de societats no es potencia l'expressió explícita d'emocions, no es permet "ser tou". S'espera que un es mantingui ferm encara que sofreixi, sobretot si és un home.*
- *A les cultures masculines es valora més l'assoliment i l'orientació a la tasca, així que potser que el clima en el treball, per exemple, li sembli molt dur. S'evitarà parlar tant i es preocuparà més pel compliment de l'objectiu.*
- *Sigui més directe i explícit clarament el que vol dir. No insinui sinó expressi les seves idees amb claredat i d'una forma més definida."*

ALGUNAS RECOMENDACIONES PARA LA INTERACCIÓN INTERCULTURAL

Extracto del libro “Adaptación de los Inmigrantes extranjeros en España: Superando un choque cultural”, elaborado por Anna Zlobina, Nekane Basabe, Darío Páez, del Dpto. de Psicología Social de la Universidad del País Vasco (UPV/EHU)

Presentación

La inmigración es un proceso de adaptación complejo que supone retos tanto para los inmigrantes extranjeros como para la población de acogida.

Como población de acogida, nos tenemos que acostumbrar a convivir con la diversidad que llevan con ellas las personas llegadas de otros países: su forma de actuar, de vestirse, de sentir, de pensar, de hablar... Al mismo tiempo, las personas inmigrantes se ven inmersas en unas nuevas normas, costumbres y valores que no les resultan en absoluto familiares. Lo que para ellos era, hasta su llegada, la forma correcta de ver el mundo, aparece de repente cuestionado. Algunos estudios¹, muestran como este choque genera un sentimiento de impotencia debido a la incapacidad de actuar competentemente en la nueva cultura, la confusión sobre los roles aceptados y sobre la identidad propia. Para resolver adecuadamente este choque, es necesario adquirir conocimientos sobre la cultura de la nueva sociedad que, a menudo, sólo se encuentran en complejas investigaciones académicas o en visiones particulares de escasa utilidad para las competencias cotidianas que deben desarrollarse.

En este sentido, y respondiendo a la petición expresada de algunos orientadores laborales y profesionales de la Policía Local, hemos buscado información práctica y accesible que pueda manejar tanto la población de acogida como las personas inmigrantes recientemente incorporadas a nuestra cultura, de forma que ambas dispongas de algunas orientaciones generales con las que entender y gestionar un poco mejor su comunicación con “el otro”.

El estudio en el que nos basamos, *“Adaptación de los inmigrantes extranjeros en España. Superando el choque cultural”* (elaborado por Anna Zlobina, Nekane Basabe, Darío Páez, del Dpto. de Psicología social de la Universidad del País Vasco (UPV/EHU), publicado en “Migraciones”, de Junio 2004, obtuvo el primer premio en la quinta edición del Premio Padre Rubio, S. J., del año 2003), explora las diferencias culturales apreciadas por los inmigrantes de diversas procedencias – América Latina, África el Norte, África Subsahariana y Europa del Este – al comparar su país de origen con España. Aunque, por tanto, no tiene en cuenta las peculiaridades de los balears, creemos que puede ser de utilidad para los objetivos señalados.

Por supuesto, debe matizarse que se trata de recomendaciones generales. Sin duda alguna, cada persona tiene un perfil propio de pensamiento y conducta, basado en su experiencia particular, aunque pertenezca a una cultura caracterizada por determinados valores y pautas de comportamiento.

Respecto a estas limitaciones obvias, en los próximos meses desarrollaremos monográficos que describan más ampliamente las costumbres y valores típicos de cada uno de los países más representados en nuestro municipio. Así, a través de los ojos de los propios inmigrantes, podremos conocer con mayor profundidad aquello que ellos mismos aprecian como peculiaridades propias de Ecuador, Argentina, etc.

El Equipo del Observatorio Municipal de la Inmigración

¹ Oberg, K. (1960), “Cultural shock: adjustment to a new cultural involvement. Practical Anthropology, 66” ; Taft, R. (1977), “Studies in cross-cultural psychology, vol 1, London Academic Press”.

ORIENTACIONES PARA LOS INMIGRANTES

La nostalgia, el sentimiento de pérdida y la sensación de incompetencia propia son fenómenos frecuentes y no se asocian necesariamente a problemas patológicos. Son manifestaciones del choque cultural que se vivencia como pérdida de referentes culturales, desorientación y desajuste. Es una etapa normal de la adaptación socio-cultural y de la resolución del duelo por todo lo perdido. Además, cuanto más distantes culturalmente sean los dos países, mayores esfuerzos de aprendizaje y ajuste se requerirán.

Se puede advertir a los inmigrantes que los mayores problemas de adaptación socio-cultural que pueden encontrar se asocian con la mayor rapidez del ritmo de vida, a su mayor planificación (agenda en la que citas previas, visitas, comidas o entrevistas de trabajo se planifican con bastante mayor antelación) y a la mayor distancia social o menor cercanía en las relaciones interpersonales.

Todos estos aspectos se asocian al mayor desarrollo socio-económico y a las exigencias de una sociedad más industrializada. Se exige una mayor puntualidad y cumplimiento de las normas formales. El hecho de que aquí la gente sea más materialista, valore más el consumo y menos la espiritualidad será otra fuente de problemas de ajuste.

Se puede comentar a los inmigrantes que en España la gente no invita normalmente a su casa y esto no es una señal de desprecio o distancia, sino que funcionan más a un nivel social, organizando encuentros en los lugares más neutrales como bares, restaurantes, etc.

La importancia atribuida a la familia extensa (primos, abuelos, tíos,) a los lazos de ayuda mutua y apoyo en general es relativamente menor aquí. Las personas se sienten menos vinculadas a los otros y funcionan de manera más individual, aunque menos que en los países anglosajones.

Un aspecto más que se percibirá como diferente es una mayor competitividad, orientación al logro y a la eficacia en la sociedad receptora. Se compete más abiertamente y ven la competición como más normal y menos amenazante.

Para los inmigrantes latinoamericanos:

- *No olvide que la cultura española es menos respetuosa. Se tutea mucho más y el reconocer el estatus de otro es relativamente menos importante.*
- *Sea más directo y explícite lo que quiere decir. Diga directamente lo que quiere evitando rodeos.*
- *No espere que la gente sea manifiestamente amable; la gente aquí critica más abiertamente. Una crítica o un desacuerdo directo tienen aquí mucho menos relevancia que en América Latina. Se sienten menos amenazados o descalificados por ello. Tampoco tiene que sentirlo Ud.*
- *Mantener las buenas relaciones interpersonales y la armonía es relativamente menos importante aquí. ES normal que se hagan críticas, se discuta o compita. En el trabajo los españoles valoran relativamente más la realización de la tarea que un clima agradable. Así que sea más instrumental y no se preocupe tanto por lo que ha dicho o le han dicho. Aprenda a ser más asertivo, a decir las cosas directamente y defender sus derechos.*

Para los inmigrantes de Europa del Este:

- *España pertenece a las culturas mediterráneas donde el estilo directo, de ir al grano se vive como una torpeza. Es normal que en una entrevista de trabajo le digan que le van a llamar aunque no piensen hacerlo.*
- *Tenga prudencia en manifestar directamente su desacuerdo o críticas. Piense que de esta forma puede disgustar o herir al interlocutor. No quiere decir que no sea franco, hágalo de una manera más sutil.*
- *La cultura española es más individualista, aquí se valora menos el estilo intimista de relaciones. Intente disfrutar de la capacidad de crear ambiente, de pasárselo bien de los españoles, pero no pretenda que le cuenten sus cosas muy íntimas o que le brinden un apoyo incondicional.*

Para los inmigrantes de África del Norte:

- *La forma más directa y menos respetuosa en el trato es característica de la cultura española. No se ofenda si se respeta menos a uno por su estatus o que sean más lacónicos.*
- *Las relaciones entre géneros se conciben de otra forma en España. Se espera que la mujer tenga el mismo trato que el hombre y que los roles de trabajo o en casa se distribuyan de una forma más igual. Del hombre se espera más que haga cosas en casa. Es normal que una mujer salga a cenar con sus compañeros de trabajo y que su pareja la espere en casa. Si es hombre, sea más paciente y no espere que la mujer le trate con deferencia. También es normal si toman algo en un bar que la mujer también pague. La gente aquí tiene menos tabúes al hablar sobre sexo, menstruación o expresar amor (besarse, abrazarse) en la calle. No se escandalice; son otras formas de vivir las relaciones entre hombre y mujer.*

Para los inmigrantes de África Subsahariana:

- *Puede que después de sentirse arropado por la familia extensa y los amigos en su país, sobre todo si proviene de una zona rural o una ciudad pequeña, las relaciones en España le parezcan frías y distantes. Es típico de una sociedad más desarrollada económicamente y más individualista. Aquí se valora más la independencia y la libertad de uno.*
- *La familia se valora menos aquí en comparación con su cultura. No espere que le pregunten cómo están sus primos, hermanos o abuelos. En esta sociedad se valora más la familia nuclear, es decir, la pareja y los hijos.*
- *Las relaciones aquí se basan más en que Ud. elija con quiere estar. Es una amistad que se construye sobre el compromiso personal de cada uno, es más frágil y más exigente.*
- *Las exigencias del mundo laboral en España le pueden chocar también. Sea más puntual ya que aquí se ve como un rasgo de responsabilidad y no se fían de uno que llega 30 minutos tarde a una entrevista. También son muy exigentes de que el trabajo se haga rápido cumpliendo plazos. El tiempo se planifica más aquí. Aquí hay la creencia de que si uno planifica más su futuro, tiene mas control sobre su vida. Téngalo en cuenta.*

ORIENTACIONES PARA LOS ESPAÑOLES

- *Si trata con personas inmigrantes no olvide que la mayoría de ellos provienen del llamado Tercer Mundo; es decir, de las sociedades que tienen un nivel de desarrollo socio-económico más bajo que España y que esta diferencia explica en parte los estilos de vida distintos.*

Así, una sociedad más industrializada se caracteriza por una mayor rapidez de su ritmo de vida tanto personal como laboral. Este es uno de los aspectos más difíciles de aprender a manejar por los inmigrantes. Les supone un esfuerzo importante el ajustarse a las exigencias de un país donde todo se hace más rápido, se exige una puntualidad más alta y la gente anda con prisas más que en su país.

Si es un/a trabajador/a social, médico/a o empresario/a, no interprete el retraso o incumplimiento de los plazos como falta de respeto o irresponsabilidad. La visión del tiempo que existe en otros lugares del mundo es distinta de la occidental contemporánea y se produce un choque entre dos costumbres diferentes. A lo mejor, tiene que explicar a las personas extranjeras la importancia que tiene el cumplimiento de estas normas para ayudarles a ajustarse a las exigencias de una sociedad que comparte más la ética protestante del trabajo y del logro.

- *Al mismo tiempo, se puede afirmar que por lo general las personas inmigrantes valoran más el ahorro y el trabajo duro y extenso. Esto se debe a un mayor materialismo en las sociedades menos desarrolladas económicamente en comparación con los países del llamado Primer Mundo con una mayor prevalencia de los valores post-materialistas (calidad de vida, ocio, tiempo libre, desarrollo personal...).*
- *Si trata de establecer un contacto más cercano, recuerde que en las sociedades menos “rápidas”, el valor otorgado al tiempo es distinto. Sea más flexible en su funcionamiento temporal e intente dedicar más tiempo a las reuniones, citas, etc. No intente establecer agendas de tiempo muy estrictas y dé prioridad a que las personas se sientan valoradas y escuchadas.*
- *Una mayor igualdad en las relaciones entre géneros ha demostrado estar relacionada también con el desarrollo económico y no tanto con algún rasgo cultural. Puede que las personas que vienen de otros países tengan una visión más tradicional de la mujer y de las relaciones entre hombres y mujeres, parecida a la que predominaba en España no hace mucho tiempo. Téngalo en cuenta y no lo interprete como una actitud negativa contra Ud. personalmente.*
- *En las consultas médicas o de otra índole íntima, puede que las personas inmigrantes se muestren resistentes a tratar ciertos temas relacionados con el cuerpo y/o la vida sexual, ya que se sienten inhibidas por los tabúes y las normas de su cultura. Puede discutir con ellas las vías de resolver este problema (por ejemplo, presencia de otro familiar u amigo).*
- *Varias investigaciones transculturales han confirmado que el individualismo cultural se asocia al desarrollo económico. En general, las personas inmigrantes pertenecen a países más colectivistas y jerárquicos, sobre todo si provienen de zonas más rurales. Hay evidencia de que los individuos que viven en las capitales o ciudades grandes de dos países distintos pueden parecerse más entre ellos que con un campesino de su propio país. Así que si tratamos con las personas que provienen de una cultura más colectivista, hay que acordarse de que funcionan de manera más grupal y colectiva. En el caso de los latinoamericanos, por ejemplo, “toda la familia” se mueve unida normalmente; acéptelo y sea bien educado y respetuoso, manifieste más muestras de respeto hacia los padres o ancianos que lo que Ud. hace en su cultura.*
- *Mantener la imagen social o una “buena cara” es muy importante en las culturas colectivistas (latinoamericanas, por ejemplo). Tenga cuidado en “amenazar” a alguien con su crítica, no lo desmienta directa ni públicamente, aunque Ud. sepa que lo que dice es incorrecto o exagerado. También realizar una crítica delante de todo el mundo, aunque sea constructiva, puede herir los sentimientos del otro: no separan las críticas de las ideas o acciones de una persona. Se produce la sensación de que uno es descalificado y atacado.*
- *Si trata con una persona de cultura más femenina que la española (muchos países de América Latina, por ejemplo), recuerde que allí se valora más la armonía y la expresión de cariño. Se espera que Ud. sea simpático y “bien educado”. Dé más besos y toque más a las personas de lo que es habitual en España. Si se lo hacen a Ud., no malinterprete las intenciones de estas personas. El tocarle o tener una distancia física menor de lo que está acostumbrado no significa obligatoriamente una intención de lígüe, sino que es una manifestación de amistad y simpatía.*
- *Las culturas femeninas valoran el trato más gentil y suave. Evite gritar o discutir fuertemente por motivos de la vida cotidiana. Se interpretará como una desconsideración y rudeza.*
- *Si trata con los miembros de las culturas más masculinas (en general, países de Europa del Este), no espere que tengan el mismo nivel de expresividad emocional que Ud. No lo interprete como falta de interés o simpatía. Es que en este tipo de sociedades no se potencia la expresión explícita de emociones, no se permite “ser blando”. Se espera que uno se mantenga firme aunque sufra, sobre todo si es un hombre.*
- *En las culturas masculinas se valora más el logro y la orientación a la tarea, así que puede que el clima en el trabajo, por ejemplo, le parezca muy duro. Se evitará hablar tanto y se preocupará más por el cumplimiento del objetivo.*
- *Sea más directo y explícite claramente lo que quiere decir. No insinúe sino exprese sus ideas con claridad y de una forma más definida.”*